

Rīkojums, ar ko aizliedz PFAS saturošu apģērbu, apavu un noteiktu hidroizolācijas līdzekļu importu un pārdošanu patērētājiem¹⁾

Saskaņā ar Ķīmikāliju likuma 30. panta 1. punktu, 38.f panta 1. punktu, 45. panta 1. punktu un 59. panta 4. punktu, sal. ar 2023. gada 4. janvāra Konsolidācijas likumu Nr. 6, kas grozīts ar 2024. gada 10. decembra Likumu Nr. 1469, ir noteikts šādi.

1. pants. Šajā rīkojumā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “PFAS” ir jebkura viela, kas satur vismaz vienu pilnīgi fluorētu metila (CF_3) vai metilēna (CF_2) oglekļa atomu bez pievienotiem ūdeņraža, hlora, broma vai joda atomiem;
- 2) “izstrādājums”, kā definēts 3. panta 3) punktā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regulā (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK, ar grozījumiem;
- 3) “medicīniskas ierīces”, kā definēts 2. panta 1) punktā Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 5. aprīļa Regulā (ES) 2017/745, kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm, ar ko groza Direktīvu 2001/83/EK, Regulu (EK) Nr. 178/2002 un Regulu (EK) Nr. 1223/2009 un atceļ Padomes Direktīvas 90/385/EK un 93/42/EEK, ar grozījumiem.

2. pants. Šis rīkojums neattiecas uz tādām PFAS apģērbos, apavos vai hidroizolācijas līdzekļos, kas reglamentētas šādos tiesību aktos:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK, ar grozījumiem;
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija Regula (ES) 2019/1021 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (pārstrādāta redakcija), ar grozījumiem.

2. Šis rīkojums neattiecas uz tādām PFAS, kas satur tikai šādus strukturālos elementus: CF_3-X vai $X-CF_2-X'$, kur $X = -OR$ vai $-NRR'$ un $X' =$ metilgrupa ($-CH_3$), metilēngrupa ($-CH_2-$), aromātiskā grupa, karbonilgrupa ($-C(O)-$), $-OR''$, $-SR''$ vai $-NR''R'''$ un kur $R/R'/R''/R'''$ ir ūdeņraža atoms ($-H$), metilgrupa ($-CH_3$), metilēngrupa ($-CH_2-$), aromātiskā grupa vai karbonilgrupa ($-C(O)-$).

Aizliegums importēt un pārdot patērētājiem PFAS saturošus apģērbus, apavus un noteiktus hidroizolācijas līdzekļus

3. pants. Tirgotāji neimportē un nepārdod:

- 1) apģērbu vai apavus personīgai vai citai privātai lietošanai, ja vismaz vienā apģērbā vai apavos ietvertajā izstrādājumā kopējais fluora saturs ir 50 mg F/kg vai lielāks;
- 2) apģērbiem vai apaviem paredzētus hidroizolācijas līdzekļus privātai lietošanai, kuros kopējais fluora saturs ir 50 mg F/kg vai lielāks.

2. Privātpersonas nedrīkst importēt:

- 1) apģērbu vai apavus personīgai vai citai privātai lietošanai, ja vismaz vienā apģērbā vai apavos ietvertajā izstrādājumā kopējais fluora saturs ir 50 mg F/kg vai lielāks;
- 2) apģērbiem vai apaviem paredzētus hidroizolācijas līdzekļus privātai lietošanai, kuros kopējais fluora saturs ir 50 mg F/kg vai lielāks.
3. Šā panta 2. punktā noteiktais aizliegums neattiecas uz:
  - 1) apģērbu vai apavu atkārtotu izmantošanu;
  - 2) apģērbu vai apavu pārstrādi;
  - 3) individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kas paredzēti lietotāja aizsardzībai pret riskiem, kuri minēti Regulas (ES) 2016/425 I pielikuma III risku kategorijas a) vai c) punktā;
  - 4) individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kuros PFAS saturs patērētājam nodrošina drošības funkciju;
  - 5) hidroizolācijas līdzekļiem, kas paredzēti 3) vai 4) apakšpunktā minēto individuālo aizsardzības līdzekļu atkārtotai hidroizolācijai;
  - 6) medicīnas iekārtām;
  - 7) tranzītprecēm.
4. Šā panta 1. un 2. punktu nepiemēro, ja fluora saturs nāk no vielas, kas nav PFAS, sk. 1. panta 1. punktu. Dānijas Vides aizsardzības aģentūra var pieprasīt dokumentāciju, kas to apstiprina.

Uzraudzība, kontrole, atbrīvojumi un pārsūdzības

4. pants. Rīkojuma izpildes uzraudzību un kontroli veic Vides aizsardzības aģentūra, sal. ar attiecīgajiem noteikumiem Ķīmikāliju likumā.

2. Īpašos gadījumos Vides aizsardzības aģentūra var pieļaut atbrīvojumu no 3. pantā noteiktā.

3. Lēmumus, ko Vides aizsardzības aģentūra pieņēmusi saskaņā ar šo rīkojumu, nevar pārsūdzēt nevienā citā administratīvajā iestādē.

Sods, stāšanās spēkā un pārejas noteikumi

5. pants. Ja vien citos tiesību aktos nav paredzēti bargāki sodi, naudas sodus piemēros personai, kura:

- 1) pārkāpj 3. panta 1. un/vai 2. punktā noteikto par importa vai pārdošanas aizliegumu;
- 2) ignorē nosacījumus, kas saistīti ar atbrīvojumu saskaņā ar 4. panta 2. punktu.

2. Sodu var palielināt līdz divu gadu ieslodzījumam, ja pārkāpums veikts ar nodomu vai rupjas nolaidības dēļ un ja:

- 1) tikusi apdraudēta cilvēka dzīvība vai veselība vai radīts šāda apdraudējuma risks;
- 2) radīts kaitējums videi vai šāda kaitējuma risks, vai arī
- 3) attiecīgā persona vai citas personas guvušas vai paredzējušas gūt finansiālu labumu, citastarp ietaupījumus.

3. Uzņēmumus u. c. (juridiskas personas) var saukt pie kriminālatbildības saskaņā ar Kriminālkodeksa 5. nodaļā izklāstītajiem noteikumiem.

6. pants. Šis rīkojums stājas spēkā 2025. gada 1. jūlijā.

2. Aizliegumi, kas minēti 3. panta 1. un 2. punktā, stājas spēkā 2026. gada 1. jūlijā.

3. Pārdošana, uz kuru attiecas 3. panta 1. punktā minētais aizliegums, no tirgotāju apģērbu, apavu un hidroizolācijas līdzekļu krājumiem ir atļauta līdz 2027. gada 1. janvārim.

Vides un dzimumu līdztiesības ministrija, 2025. gada 2. maijā

Magnus Heunicke

/ Henrik Søren Larsen

ES piezīmes

¹⁾ Par šā rīkojuma projektu ir paziņots saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/1535, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (kodificēta redakcija).